

Salmonellatutkimuslähetteen täyttöohje

Lähete on salmonellatutkimusten yleislähete elävistä eläimistä ja ympäristöstä otetuille näytteille.

Salmonellavalvontaohjelman mukaisille siipikarjan näytteille sekä teurastamoissa ja lihanleikkaamoissa otetuille näytteille on erilliset lähetteet.

Näytteenottaja täyttää ja allekirjoittaa lähetteen alkuosan näytteenotto paikalla ja toimittaa sen näytteiden mukana asianomaiseen laboratorioon. Jos laboratorio eristää salmonellaa, lähetteen kopio täydennettynä laboratorion merkinnöillä lähetetään tyypitettävien salmonellakantojen mukana Eviraan. Kaikki salmonellaepäilyt on varmistettava Evirassa.

Sikojen ja nautojen salmonellatartunnat ovat valvottavia eläintauteja. Sioista ja naudoista otetut näytteet kuuluvat kansalliseen salmonellan valvontaohjelmaan. Laboratorion tulisi huolehtia siitä, että valvontaohjelman tilastoinnissa tarvittavat tiedot on annettu lähetteessä.

Täyttämisohteet

Näytteenoton kohde:

- Lypsykarjalla tarkoitetaan karjaa, jonka pääasiallinen tuotantosuunta on maidontuotanto, lisäksi mahdollisesti oman karjan vasikoista kasvatettavia lihamulleja.
- Lihakarjalla tarkoitetaan nautakarjaa, jolla ei ole lainkaan maidontuotantoa. Karja voi olla emolehmäkarja, lihanautakarja tai molempia.
- Yhdistelmäkarja, millainen: esim karja, jossa on sekä liharotuisia emolehmiä ja lihanautoja että lypsylehmiä. Myös esim. vasikoiden välikasvattamo kuuluu tähän kohtaan.
- Muu eläinlaji: lähetettä saa käyttää minkä tahansa eläinlajin näytteille
- Muu kohde voi olla esimerkiksi kaatopaikka, laidun, karja-auto ym.

Näytelaji:

- Ulostenäyte tarkoittaa yksilönäytettä
- Yhteisulostenäyte on yksilönäytteistä ohjeen mukaan yhdistetty ”pooli”
- Muu näyte on esim. karsinasta, kuljetusautosta tai lietalantalasta otettu lantanäyte, jätevesi ym.

Näytteenoton syy:

1. Toimijan/elinkeino oma salmonellatutkimus on muu kuin lakisääteinen tutkimus, esimerkiksi tuottajan omalla kustannuksellaan teettämä tutkimus, teurastamon järjestämä salmonellakartoitus tuotantotiloilla ja eläinkuljetuksissa tai lemmikkieläimistä tehtävä tutkimus.

2. Kliinisesti tai patologis-anatomisesti epäilty salmonellatartunta. Saneerausvaiheen tutkimus salmonellapositiivisessa pitopaikassa, jossa näytteet otetaan saneeraussuunnitelman mukaisesti ja jotka toimija maksaa (MMM 432/2011, 17 ja 28§).

3, 4 ja 5. Salmonellatutkimuksia, joissa näytteet otetaan MMMa 432/2011 mukaisesti epäiltäessä pitopaikassa salmonellaa (9 - 13§) tai joissa näytteet otetaan aiemmin salmonellaposiitiviseksi todetun pitopaikan vapauttamiseksi rajoittavista määräyksistä (18§) ja joissa tutkimukset maksaa valtio.

6 ja 7. Keinosiemennysasemalle myyntiä varten (MMMa 432/2011, 8§) ja yksilötestiasemilla tehtävät tutkimukset.

8. Salmonellatutkimuksia, joissa näytteet otetaan vähintään kerran vuodessa sikojen pitopaikoista, joissa tuotetaan uudistuseläimiä myytäväksi tai luovutettavaksi muihin pitopaikkoihin (MMMa 432/2011, 7§).

Tilatunnus on tunnus, jota käytetään maataloustukien, kuten EU-tukien maksussa. Jokaiselle tilalle annettu yksikäsitteinen numerotunnus, joka on aina 9:n merkin pituinen. Numerosarjan alkuosa määrittelee alueen ja loppuosa tilan.

Vastaavalla eläinlääkärillä tarkoitetaan ensisijaisesti sijaintikunnan vakinaista eläinlääkärinä. Terveysvalvontaohjelman sikaloissa tämä voi olla myös muu kunnaneläinlääkäri, jos hänet on siihen erikseen hyväksytty.

Näytteiden erittely -kohdassa käytetään samaa juoksevaa numerointia kuin näytelähetyksissä.

Tutkimus aloitettu -kohdan ja lähetteen ylätunnisteen tiedot täyttää laboratorio. Jos se lähettää eristämiään kantoja serotyypitettäväksi Eviraan, se täyttää lähettävälle laboratoriolle varatun osan. Laboratorion yhteyshenkilö on se, jolle laboratorio haluaa osoittaa tutkimusta koskevat kysymykset. Allekirjoittaja on henkilö, joka on lähettänyt kannat Eviraan.